ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 100 ֆր.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 50 ֆր.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր.
Յայտարարման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ. աւելի անգամներու համար գնոյ առկարկութիւն կըլլայ:

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ,
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ որ և իցէ գրութիւն խմբագրի —յանձնելու պէտք ուղղուի. Կ. Պոլիս, Չիչէկլի խան, Մասիսի գրասենեակը:
Յանուն ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 12 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 21 յուլիս:

Այսօր ազգային ժողովին մէջ Պ. Տիւֆոր ճառ մը խօսեց, ինչպէս որ կանխաւ ծանուցած էր. կառավարութեան ներքին ուղղութեանը վրայ հարցում ըրաւ: Ինչպէս հաւաք, բուռն հանրապետականները հասարակային պաշտօններէ զուրկ կը մղուին, և ինչ է կառավարութեան դիտաւորութիւնը Գամպէթթայի դաշնակից համարուող Օրլէանականներու և Պոնաբարթեաններու նկատմամբ: Պ. Տը Պրոյլի պատասխանեց թէ կառավարութեան պաշտօնն է պահպանողական կարգապահութեան դէմ մարտնչիլ և արմատականաց ամեն օրինաւոր գործունէութիւն իր լաւ ըրած համար խափանել. կառավարական ձեռն խնդիրը վերապահելով: Այս պատասխանին վրայ Շանկարնիէ զօրավարին առաջարկութեամբ վստահութեան քուէ տրուեցաւ կառավարութեան, 270ի դէմ 400 ձայնով:

Լոնտրա 21 յուլիս.

Պարսից Շահն երէկ երկրէն հոս հասաւ:

Մադրիտ 21 յուլիս.

Քարլոսեանք Էսթելլայի քաղաքին յարձակման ատեն և 150 մարդ կորսնցուցին: Փոխանորդ քաղաքային զինուորներ Նաւարայի վրայ յարձակեցան:

Հռոմ 21 յուլիս.

Լորէթթէի ուխտատեղւոյն թիւն առաջնորդարանական պաշտօնեաներով ստուգուեցաւ:

Վիեննա 21 յուլիս.

Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Անտրաշի Վիեննա դառնալ հանդերձ Պանատի կղզիէն դրամով և Աւստրիոյ երկաթուղեաց վրայ Անտրասի կողմն հոս հասած է:

Փարիզ 21 յուլիս.

Արտասահմանութիւնը կը մեծնայ Սպանիոյ հարաւային կողմերը:

Հռոմ 21 յուլիս.

Կառավարութեան նախագահները Վատիկանի Շահն ընդունելու համար Քուիրինալ դարձան:

Պերլին 21 յուլիս.

Աւգուստոս Բոռլեան արտաքսելու վրայ մեկնեցաւ:

Մեծապատիւը քննուեցաւ:

Փարիզ 22 յուլիս.

Ներքին պահպանողականութեան վերաբերեալ խնդրոյ վրայ մարդիկ հանդարտեցին:

Բեռլին 22 յուլիս.

Երկու Թուրքական զօրաբանակին Փէշէնց գիւղի մօտ: Անգլիացիները Թոպլէնէ պահպանեցին:

Այֆուատ 22 յուլիս.

Նաւահանգիստ անկախ հռատարակուեցաւ:

Մադրիտ 22 յուլիս.

Կառավարութիւնն ապստամբաց վերաբերեալ նաւերն կարճ ծովահէնական նկատելու յայտարարութիւն ըրած ըլլալով, մեծագոյնները քանի մը ամսէ կառավարութեան դէմ, բայց 30ին դէմ 110 ձայնով մերժուեցաւ:

Լոնտրա 22 յուլիս.

Օսմ. Թռմն.	51 9/16
Փոխ 1869	63 13/16
» 1871	69 3/8
» 1872	84 3/8—50 3/8
Անգլ. Թռմն.	92 3/4
Աֆիոն	23—24
Մօհէր	32—33

Լիվերբուլ 21 յուլիս.

Բամպակ Մ. Դ. 9
Վաճառուած 12000 հակ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Կ. Պոլսոյ քաղաքապետ Ալի փաշան Փարիզի Օսմանեան դեսպան անուանուելով, Պետական խորհրդոյ անդամ Խալիլ փաշան ալ Կ. Պոլսոյ քաղաքապետ անուանուեցաւ:

Կ. Պոլսոյ քաղաքապետութեան Մուավին Արէմէտ էֆէնտին՝ Բեշիքթաշ էֆէնտի անուանուեցաւ փոխանակ Սալիհ պէյին:

Երեքշաբթի օրը Արծ—նորաքաղաքը կրցանք առաւ մեծ ակրութեամբ գեղեցկահանդէս և գլխաւոր նախարարաց ներկայութեամբ: Պարսից դեսպանն ալ ներկայ էր այս կոչունքին:

Պ. Բօպէրթ վօլ անուն Ամերիկացի մը Բ. Դրան մէջ արտօնութիւն կը խնդրէ ընկերութիւն մը կազմելու և Մայրաքաղաքիս ու արուարձաններուն մէջ ամեն տեսակ կառաք, ծովային, մասնաւոր, գրաւ և այլն փոխադրելու:

Կըսուի թէ Մայրաքաղաքիս Ամերիկացւոց դեսպանն ալ պաշտպանութիւն կընէ այս առաջարկութեան, որ մեծ օգուտ և դիւրութիւն կընայ ընծայել Մայրաքաղաքիս բնակչաց, եթէ պատշաճապէս 'ի գործ դրուի:

Լէվընթ Հէրըլտի մէջ կը կարդանք թէ Ռուսիայի հայ վաճառական Պողոսեան աղա Շապարին քանի տարիէ 'ի վեր Մարսէյլի հետ ունեցած գործը վերջնական կերպիւ կարգադրուած է' 80000 ֆրա տալով կրնայ:

Հաղորդած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Բարձր. Դուռն Լիբրիէնի բարձանց վրայ ընդարձակ հող մը գնած է 4000 ֆրոյի, և ուղիղ մը փորձարկման, կանանց հիւանդանոց մը, հաստատելու պատրաստ մը ըլլալ յինէ հոն:

Գալ շաբաթուընէ սկսեալ վաճառման թղթատարը չորեքն մէկ անգամ պիտի ելնէ:

Աէրօնիկէն կը գրեն թէ յուլիս 4ին քաղաքին մէկնող կարաւան մը հետևեալ կերպով աւազակաց հանդիպեցան մը յարձակման կրեր է:

Ծէյէօմ կարաւանը որ 15 մարդէ և 2 պաշտօնեայ գինուորէ կը բաղկանար, յուլիս 5ին կեդրոն մը լեռներու մէջ քաղաքէն և արշաւեցան մը քիչ հեռու Պզանէն—Կուրինու քաղաքին կիրճերուն: Հոս գիշերուան մէջ աստղաց ծափ առ ապաւէն կառավարութեան վրայ կը յարձակին, և նախ երկու պաշտօնեայ գինուորներէն միոյն քով, մէկը սպանեն և միւսն ալ ծանր վիրաւորեն: Կառաւանին մէջ խռովութիւն կ'ելնէ, և երկուսերորդ յոյն ճամբորդներն մ'աւազակներուն դէմ ելնելով, անոնց մէկը Բէջօյլէրով կը զարնէ կ'սպանէ, երկուքն ալ կը վիրաւորէ. բայց դժբաղդաբար Բէջօյլէրին միւս հարուածները կրակ չառնելով, երկրորդ ըրե՛ն աւազակաց տարօրինակի հարուածներով չորս անձէն կը զարնէ կ'սպանեն:

Ցանկոյն աւազակները որ թերևս պակաս զինուորութեան մը չէին սպասեր, կը ծեծեն կը փախչին իրենց մեռեալ ընկերը հոն թողլով, և մյուս վիրաւորեալներ տանելով. իսկ ճամբորդներուց տարածուելով պահպանութեան մը մէջին իրենց տանիլ. որոց մէջ մեծ բան մը չկար:

Հրապէնաց հայեր մինչև վօտէնա հասած ըլլալով, անդ՝ այն պաշտօնեան զինուորաց գլխէն անմիջապէս խումբ մը զինուորով կարաւանին ետևէն ուղղը կը դիմէ, բայց աւազակներն արդէն հեռացած էին: Այսու ամենայնիւ աւազակներէն մին, որ վիրաւորեալ ըլլալով չէր կրցած իր ընկերներուն հետ փախչիլ և լեռներու մը մէջ պահուըտած էր, գտնուելով կը բռնուի և ձերբակալուած տեղեկութիւններով ստիպուած կ'ըլլայ իր միւս աւազակներն ալ գտնել, որք ըմբռնել առաջնորդ մէջ ավելորդ ճամփէներ են եղեր:

Յանկոյ կը կարդանք Եւրոպական լրագրաց մէջ թէ Հայաստանի գիւղերէն մը բանւոր, է այս օրերս Լոնտրայի մէջ հետևեալ պատահարով:

Լոնտրայի քաղաքին կողմէ Պարսից Շահին պատուոյ կոչունքին հրաւիրագիրները ծախելու գործով զբաղուելու և բանն ալ Թէհրանի քաղաքին պաշտօնը ընելու համար Լոնտրայի ամենէն ճարտար փորագրիչը կը կանչուի և գործն անոր կը յանձնուի: Փորագրիչը Թէհրանի պատկերը փորելու համար քանի մը տեղեկութիւն ստանալու մտօք Պարսից դեսպանատունը կ'երթայ, և հոն դեսպանատան պաշտօնէից հետ խօսակցած ժամանակ, Պարսիկ մը կ'երթայ քովը կը նստի և դասղերէն կը հարցնէ թէ ամենամեծ դժուարութիւններ կրնա՞յ փորագրել. փորագրիչն «այո» կը պատասխանէ. Պարսիկն կ'ելլէ, բացուն և գոհունակութեամբ ձեռքը սեղմելով կ'երթայ և ընդարձակ մը տեսնելու սպասելով, փորագրիչը ալ ժամանակ ետև ընկերակցելով անոր տունը կ'երթայ. և քանի մը առատական թղթադրամներ ցոյց տալով, խորհրդածար կը խնդրէ որ անոնց ճիշդ կաղապարները փորագրէ, և ամեն մէկին 1000ական ֆրանք տալու պայմանաւ գինը կը կարէ, ուղղելով որ ընաւ մարդու չյայտնէ: Պարսիկին այս կարգադրութիւնն ընելէ ետև խոյ քով գտնուած թղթադրամի օրինակները առնելու կ'ուզէ և գործը կ'ընէ սկսելու եղած թուղթը գտնելու:

Իսկ փորագրիչն անմիջապէս Թագաւոր Հէկպարտուրանին խնդրելով, Լոնտրայի ոստիկանութեան գաղտնի ատեան մը հետամուտ կ'ըլլայ չիշեալ Պարսիկին, որ կեղծարարներու խումբ մ'ունենալով այլ և այլ տեղերէ թղթեր կը գնէր. երբոր Պարսիկը փորագրիչին տունը կը դառնայ, ոստիկանութեան ատենը կը բռնէ զայն, և վրան գտնելով բազմաթիւ կեղծ թղթադրամներ կը գտնէ:

Ձերբակալ Պարսիկին անունն է Յակոբ Մինասեան, և 41 տարեկան է:

Լոնտրայի քաղաքապետ լորտը դատախազ կարգ. ընելով Լոնտրայի դատական ատենին մատնած է զայն իբրև դրամանենգ:

Քաղէտոնի վրայ եկած վերջին լուրերէն կը հասկցուի որ Վէնետիկի մէջ հանգիստ է. այլ օրն 8—10 ճշմարտ կրպակներ ուսանողաց: Ցեղական խլրտմունքի ատեն Յունական զօրաց մէջ դեռ ամփոփուած է. այժմ այնտեղ մեծ թշուառութիւն տիրելու համար:

Իսկ Հանդարաչ և Ծովագեսը մէջ ընդհանուր մեծ կատաղած կեղեքումն, մանաւանդ Պերագնդիս երկիր մէջ:

Կ'ըսուի թէ գործադուլը դադարեցնել ժամանակէ մ'ի վեր Ներքինի բնակչաց չուառութեան իրենց Կաթողիկոսութեան ատեն ընդունած են:

Անկէց 15 օր առաջ 3 հայ վաճառականներէն հանդերձեալ և փեղյան գնելու համար չորեքշաբթի կառավարական ժամանակին մէկուն վրայ մեկնողը գրպանէն անյայտ եղած էր:

Շաբաթ օրն ալ մէկին մը հայեցին չորեքշաբթի կամքը բերած ժամանակ գրամանը գրպանէն գողցուած է: Նոյն օրը ուրիշ մէկուն մ'ալ 12 լիրա պարունակող քսակը գողցուած էր:

Անցեալ առաւօտ ալ տեսանք որ վրան գտնուող բաւական մեծ քանակ մ'ոսկեղէնի մէկ տուն կը սահմանել կարծելով անյայտ գողցեր էր, բայց եւ բաւական գումար մնացեր:

պէս բանից դուրս, և իր Ծխախոտի տուփն անոր գրպանէն հանելէ ետև, ձեռքի՝ դաւազանովը քանի մը լաւ հարուած իջուց գլխուն, և թող տըւաւ։

Այս օրինակները խրատ պէտք է ըլլան չոգենաւներով ուղեւորողներուն, որպէս զի իրենց քսակին և ուրիշ դպեց լաւ հսկողութիւն ընեն։

Իզմիրէն լուր կուտան թէ Պէնտէրլի Մուսթաֆա անուն հայրասպան աւազակը ջարդել, որն Իզմիրի Թուռն Բազար կոչուած հրապարակին մէջ կախուած է։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

[illegible]

11 յուլիս. չորեքշաբթի երեկոյ		58 33
12 » հինգշաբթի առաւօտ		
կէսօրուայ		58 36
հէս օր		57 35
Կ. Պոլիս 12 յուլիս		
Յօսկեթէ մէջիտիէ ռամինք	Անգ. լիր.	11.22
Փրէմի » »	Թուր.	13. 12
Փրէմ Օսմիոյ—Թիւրք		—
Երկաթուղիոյ հին	Դր.	152 1/2
» » Նոր		69 1/4
Փոխ. 1863	»	352
» 1865	» »	365
» 1869	» »	323 1/2
Թրամուէյ	Ոսկ. լիր.	15.30

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՃԱՇԱԿԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻ

ԱՌ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԷՖԷՆՏԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Մեծապատիւ Տէր.

Շնորհած ասուր փառքի մէջ ընդարձակ յօդուած մը կարդացինք, որ Ձեր առողջութիւնը կը կրէր, և չկրցինք զարմանքնիս զսպել, մանաւանդ սրտով, զի անոր արտայայտութիւնը՝ մերինային հակառակ մեծ մասամբ մեզ և մեր դրութեան դէմ գտան անհարկութիւններ էր. Շնորհակալ ենք.

Էֆէնտի, Ձեր այդ հրաւէրն ընդունելով անձս կրկին հրապարակ կուգամ. բայց կը խնդրեմ որ այսուհետև պատշաճ արեամբ կարդաք մեր գրածները, որպէս զի Ձեր ատենական ոճը չափաւորէք մեզ դէմ գրելու ժամանակնիդ. և միանգամայն կ'աղաչեմ որ մեզ պատասխանելուդ՝ եթէ նմարին մէկ կողմը հանգպարենք, չմոռնաք միւս կողմն ալ մարդկութիւնը գնելու. վասն զի եթէ այս երկուքն 'ի միասին չկենդ ընտանի բարեկիրթ անձի մը վրայ, անոր ճակատագիրն երբէք չկրնար բարձրանալ. Մասամբ ինք իրաւացի է Ձեր այդ չափազանց զգուշութիւնն, բայց որով Ձեզ նման ճարտար հանճարի մը գրչին կը յանդգնիմք խիստ քննադատութեան ենթարկել. բայց գիտնալ պէտք է որ ամենեքինս, դարու մէջ գաղտնապահական անձնաւորութեան մը գրչին ալ չէինք կրնար ըլլալ։

Դառնանք մեր գլխաւորութեանց։

Էֆէնտի, Քաղաքական օրէնքները, որոնցմով միայն ապահովեալ են ընկերական այնպիսի օգուտները, պատիւն ու կեանքը, դուք 'ի նըպաստ փառքի՝ կամ լաւ ևս է ըսել՝ Ձեր անձնական ատելութեան համար կործանել կաշխատիք. և այս մեծ գերն անշուշտ եղանակաւ կատարելու համար, աւետարանական գիտակ կը ներկայանաք ամէն մեծամասնութիւն քաջալերելով. Ասկայն, Էֆէնտի, գիտցած բլլալ որ

Աւետարանը՝ թշուառ մարդուն մխիթարութեանն ու անոր փրկութեանը համար միայն պատգեւած է երկինք, և երբէք կռիւ կամ խռովութեան ու մեծաց կենաց բլլալ և ոչ խաղաղելի։

Հաստատենք.

Մենք ըսած էինք՝ «Մասիս հայհոյիչ է, իսկ փառքի իր պատիւը պաշտպանելու անբաւականն գանուեր է կամ ներիր է. այսօր փառքի որ հայհոյիչ է, Մասիս չներեր. ի՞նչ պիտի ըսէք»։ Ասիկա քաղաքական օրինաց մէջ օկրուկն էր, մենք մեր պաշտօնակէն հանած կ'ընէք. իսկ դուք՝ յանդգնութենէ չափեկալ՝ այս հասարակաց իրաւունքը բռնաբարելու համար՝ կը տանէք ու քաղաքական օրինաց չափով կնեաւ պատճառաբանել, իսկել և Քրիստոնէական պատարագնոց կոչէք մաքրել պաշտպանել, ու հետեւեալ քրիստոնէական վսեմ պատասխանը տալով. «Չեզէն, զու քրիստոնեա՞յ ես. Բայց եթէ հող պրոցի կամ երկայլեցի ըլլաքնէ, անոնք ալ իրենց խարտակամեալ հիմա Ձեր երեսը փոր չէի՞ն առներ նայն»։

Էֆէնտի, դուք այս ապշուրով անմանի կուզէք հաւատացնել, որպէս թէ այն որ քրիստոնէական ներողութեան չունի, և այն որ իր դասն պաշտելոյ կը յանձնէ, նա Չեզէն է, Հողոպրոցին ու նիւ բարբարոս և մերօրեայի է։ Շատ աղէկ. բայց միթէ այդ Աւետարանը միմիայն Մասիսի համար գրուած է. և ո՞ր աւետարան է որ Ձեզ քարոզել ընդիր է միայն և միայն Մասիսի համար. և ո՞ր աւետարանն է որ Մասիսի անձնապաշտութիւնը կը դատապարտէ և փառքի հրապարակային հայհոյութիւնները կարդարացնէ. և հետեւապար Ինչպէս ձեր արդարութեանէն չխաւսեինք և չըսենք «Ակնոցէս փոխէ, և ըսած կանէք»։ Եւ մանաւանդ պէտք չէ՞ր խորանալ փառքի որ իրաւատող ըլլար իր սրտին հետ, որ մեծ մարդու մը պէս աստուածաբանութիւն կըսէր։ Եւ միթէ անոր խրատող չըլլայն չէ՞ր որ Մասիս պարտաւորեցաւ դատաւորի դիմել, քաջ գիտնալով որ ան ալ Աստուծոյ կողմանէ կարգուած է, և սուրը պարապ տեղն իր մէջքը չկրեր (1)։

Եւ ինչո՞ւ Լեգէոն, անդրադարձման և Հողոպրոցի պիտի ըլլայ մեկն առանց գիտցած մը մէջ.—կերեւի թէ Աւաքելոյն՝ «Ձեր դասն պաշտելոյ յանձնէք» ըսելն այս խօսքերն ընելու համարձակութիւնը կուտէք. Բայց մեծապէս կը սխալիք. որովհետեւ առաքեալ պատուէր մէ, և ոչ բացարձակ հրաման. և եթէ այսպէս ըլլար, Լեգէոնին՝ անդրադարձման և Հողոպրոցին գլխաւորը նոյն ինքն Պօղոս առաքեալն եղած պիտի ըլլար. վասն զի երբ Պօղոս՝ Հռովմէական Փիստոս կուսակալին մասնաւորապէս պիտի դատուէր Երուսաղէմի մէջ հրէից առաջ (իր ազգին առաջ), դէմ կեցաւ և կայսեր բողոքեց (2)։

Պօղոս ինչո՞ւ համար առանց յարկ.—վասն զի՝ իրաւունք ունէր, վասն զի կը դուժակէր որ իր ազգին առաջ այդ իրաւունքը պիտի բռնաբարէր։ Աւասիկ Մասիս ալ երբ կը տեսնէր որ իր թերթին պատիւն՝ որ իր նիւթական և բարոյական կեանքն ըսել է, փառքէն անարգուած էր, երբ կը տեսնէր որ ազգային փորձութիւնը տեղը էր զոյն արժանապէս պատժելու, ո՞ր օրէնք և ո՞ր արդարութիւն կարգիլէին զայն տէրու-

(1) Հռոմ. ԺԳ. 4։

(2) Գործ. Ի. 25։ 1—12։

թեան առենին դիմելէ (1), որուն հըպատակը գտնուելով ընդհանուր անոր յանձնուած է իր իրաւանց և շահուց պաշտպանութիւնն ալ.—Քանզի այս ենք, Էֆէնտի, որ այսուհետեւ խոհեմութեամբ չարժելով՝ այս նիւթին վրայ կրկին գրելու մեզ չէք պարտաւորէք։

Հիմա ալ ձեր՝ ուրիշ առարկութեանց վրայ խօսինք։

Էֆէնտի, դուք գրուած մի չէք ու գեր օրինաւոր գիտութեան տակ ձգել և լաւ այնմ պատասխանել. այլ ամէն փառս հողմոց հնչմանք փոփոխուելով, կուզէք խօսիլ միայն այն կէտերուն վրայ որ ձեր գաւառական ընդարձակութեան կրնան ծառայել. և այս ամէն ինքզինքնիդ բարբառին մանուածք ձեր գիտակցութեան հետ իսկ հակէք յանդայր վարուիլ։

Այս յանձնելու օրինակով մ'ալ խօսէցարենք.

Մենք Պերուգիայի Խորէն արքեպիսկոպոսի դէմ յօդուած մի գրած էինք, բայց դուք ձեր գէմ խօսուածները՝ ըսել թէ մի ի մարտելով անոր մէջ խմաստասիրական առած մը կը գտնաք՝ որ անդամանութեամբ հոգեկոչած էր ձեր դաւանիշաւոր գրչին, Խորենա ճանապարհին թէ եղանակ չէ՛ այս առածը՝ Հանդէցով ապա հո՞ց մէջերնիս. Լիզու մի՛ ըստ նիւթ ըլլ կրնար ըլլալ, վասն զի Լեզուն Լեզուին վրայ ալ դուրսէն չկրնար ըլլալ։ (Հայ Լեզու Մեծ. Էֆէնտիին քաղցրաբանել)

Էֆէնտի, Գեր. Երզնկացին Սեբայ աստուածաբանին կամ Աւելիքեան օփոր Նիւրոպաբերան համար չէր որ այդ խօսքն ըսինք. այլ նկատելով որ չէինք բարձրագոյն եկեղեցական պէտքերու ուրիշնե և մասնաւորանց համար բաւականական խօսք մը կը խաղար և լեզուն տաղտկալի ծէզ մը կընէր, անոր համար ըսած էինք թէ «Լեզուն սիրտ կամ առնչութեան ու նիւթ կրնայ ըլլալ և ոչ գործիք (միջոց)», և այս Ճշմարտութիւնը մեզ կըսենք, և միշտ պիտի ըսենք. և մեր այն յօդուածն որ հըրապարակը կեցած է, անկեց վառ ուրիշ խնդիր մը չկրնար բերել Մանաւանդ որ նախորդ յօդուածներով ըսած ենք թէ «առանց գաղափարաց նշանները են և այլն, (տես Մասիս 1392). և որովհետեւ սիրով դգացումներն ալ գաղափարներ են, հարկաւ անոնց ձեւաւորը կը բացատրէին և ոչ թէ ձեր գլխովը, կամ այդ մէջմա մարդ մը՝ որ տակէց աւարէր հանէնայ և մենէք։

Ինչ զարմանք . . . երբ Մասիսի խնդրոյն մէջ կը մանէք, բառերը թեւլով քարոզէն վար առնելու հրամաններ կուտաք. իսկ երբ ձերմի մերսարերեալ խնդրոյ մը մէջ կը մանէք, ձեր հնագիտութեանն ալ Թիւրքերէնց քաղցրը կը տանէք. այս է անուշու ընթացակութիւնը մանաւանդ ձախող արամաբանութեանդ. արդ ի՞նչ ըլլայ։ Եւ ձեր փառաւորութեան (եթէ փառք կրնան համբերել) խրատելու և յորդորութեան կերպարանքը մը սորվ համար, մեծ գլխարկն մը,

(1) Կաթողիկէ թէ Օրոզի գործակալ Մասիս պաշին գէմ գատ ըացած է պրոցենց առաջ։ Յետենէք արդարօրէն Մասիսեան Էֆէնտին Մասիսի դէմ հրապարակաւ ըստ ցաւ յանդիմանութիւններն Օրոզի գէմ ալ պիտի ընէ՞։*

* Իրէկուան փառքի մէջ Պ. Միսաքեանի մէկ նամակը կըստեսնէի որ Օրոզըոյ խնդրոյ մը մէջմով կըյանդիմանէ այս բանին համար և կը յորդորէ որ գատն ալ գայն առնել փոխարէ։ Բայց նամակին ոճն ու լեզուն յանձնունք հետ են մեր գէմ գործածած ոճոյն և նախադասութիւնն։ Խմբ. խմբ.

մարթ զուեշուարար մը և մերթ Աւետարանը մը կը ձեռնառէք. Ոչ, Էֆէնտի, առանց մէջթեներով յաղթանակ չէք կրնար յաջիլ. ասանկ բաներ ըստ պատուի սպէ. վասն զի եթէ գործանութեան իրական պակասներն այդ ամեն որ մը կատարել ունենար, կրնայինք այս՝ յօդուածիս պատուանդութիւն անձնգիր ըլլալ։

Էֆէնտի, եթէ ժամանակին ձեռնուար անարդարութիւնը ողջերու պաշտօնի այժմաստութիւնը կրած չըլլայիք, եթէ գիտնականական առաջարկութիւնով եկայ Ձեր յօդուածները լեցընելու համար ձեռքի անկարելի ժամերն անապի չըսանէիք, կարծեմք հիմա այս անսով սրամտութեամբ հըրապարակ չելլալ էինք. Եւ եթէ ուրիշները սորվեր տալու իչն ու պարզմը փոքր ինչ չափաւորէիք, միգիտակ ասած չէիք ըլլար առ հետեւեալ մասը մէջ բերելով որ Ձեր հայկական հմտութիւնը կը յանդիմանէ. «Այդ ալ ինչ կուզէիք հետ միայնակ քոր Թերթիկ մէջ խայտառակութեամբ խօսելու, Ճշմարտութիւնը ցոյցելու, և իմ մարդութեան ցուցանել, որով, եւ գրելու մարզելով կարծելով գրելու գրեթէ ցամեցելու յաղթանակ առնելու, զու զիս մարդասպանութեամբ գերծանել կրցայ»։ Ահա Հայերէն մը որ կը համարձակինք ըսել թէ դուք իսկ չէք կրնար համենալ։ Ասիկա Ճշմարտութիւն մ'է և երբէք բաղձանքա իրաւունք մը չունիք. այլ միայն հնագիտական փառաց առջեւ իրաւունք անիկն և աջակցութիւն։

Բաւ ապա՛ դուք Հայր Եղանակոյ բաղդատել փոխած էք Ձեր յօդուածին մէջ, գիտէք ու այդ մասին Ձեզ համեմատ էք. Յետոյ փառքի մէջ հրատարակուած Ձեր կրկին յօդուածները բարեհաճեցէք անդամ մը ներկայացնել, չէինք մեծամասն գրքածային, և եթէ ինպատ Ձեզ վկայութիւն մը տալ, աւասիկ հրապարակաւ կուզենք որ պատասխանութիւն խոստովանելով գովքած աշակերտին քաջութիւն։ Իսկ եթէ այս աւաղարկութիւնն չէինք ընդունիլ, գործելով ձեզի կը ներենք, վասն զի պատկառելի ծերունի մը, քու կցի, չենք ուզեր գլաստիւտել . . . ։ Եւ արդէն դուք ալ գիտէք որ այն մեծամասնութեան ատենականներէն ձեզի օգուտ մը չկայ. բայց պէտք զի ձեր բնիկերցանելը պահ մը չլոցնէք, անոր համար պարտաւորած էք այն մեծ անուաննեւրուն վրայ. Այս բանով չենք ուզեր հասկցնել թէ դուք բոլորովին անդունակ էք, վասն զի Մասիս մեծամասն խմբագրին և քանի մ'ալ ուսանողի խոստովանեց ձեզի պատուաստան էն — Այս ալ բաւական է։

Էֆէնտի, դուք անանկ չենթադրէք որպէս թէ ձեր գործած համբաւն ազարտելու ջանք մ'ունենանք. Բայց ասիկա չէ, և մանաւանդ անդամ չանդնիլ առանց փոր խորհուրդ մը. այլ եթէ արդէն պիտի խօսինք, այս է որ՝ դուք գրուածներնիդ նորոգնանանկ անարդարութեամբ լեցնել, զաւզանացած ընելը ըսելով, հակառակութեան մէջ կլլնաք. ըսել է որ ձեր գրածներուն ատեալ ձեր գրիչն է, հետեւաբար մեզ թշնամանալներ ըլլալու իրաւունք չունիք. միթէ մենք բռնինք որ այս ձախող այսկեղծութեան Յաղթանակ դուք ալ կենալ. Դուք այժմ գիտէք որ ձեր համբաւին թշնամին չենք. բայց սա անուրանալի է որ ձեր սովորական չուսանողը թարգմանն ըլլալը ապաժամեր ունինք։

Աշխատանակ ուրիշ անգամ մ'ալ.

Դուք մէկ մ'անանկ կը ձեւացնէք, որպէս թէ Մասիսի դէմ և ոչ բառ մը չըսիք գրեր երբ, եթէ փառքի գէմ գատ չըսենք արդար ենք աստ. Եւ

[illegible]

Մեր մեղ դէմ եղած թշնամանաց նմանօրինակ փոխարինութիւն ընելու չենք կրնար խոնարհիլ, արհամարհաս

* Միաբեան Լէֆէնտիի այս անխորհուրդ գրուածն աւելի խառնակութիւն մ՚ալ կը պատճառէ. այն է թէ, եթէ Մասիս՝ յօրէն օրուգանի դէմ գրուած յօդուածին համար «Միաբանին ալ պատասխան կրնայ ըլլալ» չըսէր, Մ. Լէֆէնտին նոյն իր բարոզած հեռնութիւնն ու օրինաւորութիւնը պիտի չէ եղեր։

րութիւնն ալ պատիւ չենք համարիր, այլ իրեն մարդ կը ներենք, բայց չենք արդարացներ։

Ընդունեցէք իմ անկեղծութիւնս
Տ. Մ. [illegible]

9 յուլիս 1873
Սամաթիա

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԵՒ ՍԱՄԱԹԻԱ

(Շարունակութիւն տես Թիւ 1497)

Սամաթիոյ մէջ Գաղթական Քրիստոսաստուր Լէֆէնտիին Թաղ. խորհուրդը պաշտպանելու համար ըրած բուռն ջանքը և մանաւանդ անդամոց անոնց երբեմն Թաղ. խորհրդոյ նկատմամբ անհաստատ ըստ ամենայնի ծածկելու ջանալը մեզ կասկածել տուին թէ Քրիստոսաստուր Լէֆէնտի և Հայկազեան անոր ծանօթ կուսակցութիւնը՝ Սամաթիոյ խնդիրը Թաղ. ժողովոյ մէջ բոլորովին ապօրէն կերպով նկատուած են. ուստի չորրորդ բաժին մը առինք, որուն մէջ բացատրելու՞ջանք թէ օ՛ինչ յաւակ որ Թաղ. Ժողովոյ անկողմնակալութեան պարագաներ [illegible] մը այլ. մեր խոստովանը ծածկուած է Թաղ. Ժողովոյ մէջ. խորհրդային այն Ժողովոյն մէջ որ մեզ կը դատէ, բացատրութիւն պիտի տանք մեր խնդրոյն վրայ, և թէ որոշէին տեսած վրիպներուն վրայ դիտողութիւններ ունինք. և խոստովանք ալ ունէինք պարագայ բանիւ, քանի որ ազգին հաւանութեան մը [illegible] պատճառաւոր անձինք ունէինք Թաղ. Ժողովոյ մէջ։

Ո՞վ կը յուսար թէ խօսելու ազատութիւնն իսկ բռնաբարուած էր Պատրիարքարանի մէջ. այս չորրորդ անդամի բողոքին անկանի մնաց, բայց մը որ նոյն իսկ անաչառութիւն մ՚էր Թաղ. Ժողովոյ մէկ մասին դէմ. որով հաստատուեցաւ մեր կասկածը թէ Քրիստոսաստուր Լէֆէնտի և անոր ծանօթ կուսակցութիւնը մեծ խաղ մը կը խաղային Սամաթիոյ խնդրոյն մէջ*։

Վերջապէս Թաղ. Ժողովը «ըստ ինք զինքն գրեցին ըսաւ», այն է թէ Կրտիկեան Լէֆէնտիի դէմ ամբաստանութիւն չկայ. նա յանցաւոր չէ և Թոզպաշեան պիտի մնայ. և թէ 7 անձինք չորս տարի չը պիտի բաժնուին։

Թաղ. Ժողովոյ այս պատասխանին դէմ Սամաթիացին ալ օգտի ինչ տարբեր պատճառ ըսաւ. այն է թէ Կրտիկեան Լէֆէնտաւոր էր հրաժարիլ պիտի, և թէ Կրտիկեան Լէֆէնտի ու նմաններն արդէն երես են բաժանելէ։

Սամաթիացիք իրենց մէջ ըրած վասարանն վրայ. իսկ Թաղ. Ժողովը չը խօսեց մը Հիմարութեան վրայ յենած մինչեւ այսօր դինեցան կեցան. ամէնքն որ բան զոր արժանի որ Սամաթիացւոց բողոքանաց ձայնը կը լսեմ Պատրիարքարանի ու քեւ, նոյնպէս կը տեղաւանայ Թաղ. Ժողովոյ որոշումները Սամաթիոյ ամենի. այնպէս որ Թաղ. Ժողովն ալ այն տաղնապը՝ որ իր խրատանց և օրինաց ու չընելէն յառաջ եկաւ։

Մանկացն ինչ ըսէ այսօր Թաղ. Ժողովը։

Դատեհապէս տուած որոշումները ոչ յետս կրնայ կոչել, և ոչ կրնայ գործադրել տալ ինչ ընէ. ահա ասոր համար է որ բոլոր թէ Թաղ. Ժողովը Սամաթիոյ խնդրոյն առջեւ կը տատանի։

Այդ Թաղ. Ժողովոյ հրկու մէջէն մնացած է. կամ նախանձայուզ տուած որոշմանց յետս կոչել, կամ զանոնք գործադրել, և կամ իր հրաժարականը տալ։

Տեսնենք ո՞րը պիտի ընէ Թաղ. Ժողովը։

Սամաթիացիք մինչեւ հիմա համբերեցան իրենց խնդրոյն մէջ, և ալ պիտի կենան. ահա հոս կը կայանայ Սամաթիոյ խնդիրը։

Սամաթիա այսօր վերջին աստիճան թշուառութեան մէջ է. քանի մը օրէն դպրոցներն ալ պիտի գոցուին. վասն զի դպրոցի հոգաբարձութիւնն ալ իր հրաժարականը տուաւ. և ինչո՞ւ այս ամենը

* Ամենքն ինչ օգուտ ; տրուած որոշումներն յանուն Թաղ. Ժողովոյ տրուած ըլլալով՝ մենք ալ մեր խօսքերն առ այն ուղղել պարտաւորեցանք։

կէպօյ. վասն զի չորս ամիսէ՛ի վեր իրեն դէմ եղած ծանր ամբաստանութեանց դէմ պատիւ ազատելու Երեսփոխ Կըրճիկեան Լէֆէնտին տակաւին Սամաթիոյ թաղականն ըլլալու պատիւ և իրաւունք ունենալ կը կարծէ ու չը հրաժարիր, և մեր արդարութիւն Թաղ. Ժողովն ալ՝ սաքուցին ամբաստանութեան կասկած կըրճիկեան Լէֆէնտին իր պաշտօնէն լուծելու, վասն զի Կրճիկեան Լէֆէնտիի համար՝

Այդպիսի խնդրոյն մէջ Սամաթիոյ պատիւն պաշտպանել ջանալը յանցանք չէ եղեր։

Վստահելի յայտարութեան ամբողջ կճրագի համեցենք ու Թաղ. Ժողովոյ ամբաստանութեան հաշվեցնել ասոր յանցանք չէ եղեր. վասն զի զրպարտական գործողութեանց մէջ եղած նենգութիւն մը ծածկել ու չխնայելը յանցանք չէ եղեր։

Վասն զի այդ նենգութիւնը ոչ թէ ազգին զաւկանց այլ իսկ յարուստ իր փառաւորութեանց երեսան հանելն յանցանք չէ եղեր. վասն զի այդ նենգութեանց փոխանակ անձի եղած ամէն խնդիրները Ընդհանուր մեծագոյ հրատարակել ու ժողովրդը դրդուել ու վրդովել յանցանք չէ եղեր։

Վասն զի յանկարծ Սահակ Պարծուրեանի բարեբաղդին հաշուի ազատելոյն պետք ամենայն իրեն ասելի պատուոց ընդդէմ մասին դրդոցին պարագայի յանցանք չէ եղեր։

Վասն զի իր գրգռմանը իր կուսակցաց Պօղոսեան և Նալեան վարժարանները դոցել և 500 աշակերտներ ամսոյ չափ դպրոցէ մէջ 100—120 աշակերտ մնալը յանցանք չէ եղեր. վասն զի ոչ հրաժարելով և ոչ ալ իր անօրէնութիւնը կարենալ հաստատելով մինչեւ հիմա որ 7 ամիս է, Սամաթիոյ խաղն թշուառութեան պատճառ ըլլալը յանցանք չէ եղեր։

Վասն զի վերջապէս խաղաղ միջնորդներ ոտնակոխ ըլլալը (զոր Թաղ. Ժողովը փառաբանեց) յանցանք չէ եղեր։

Ո՛չ ոչ, ասոնք ոչ թէ յանցանք չեն, այլ ազնուական յանցանքներ են որք գործողը իրաւ կեցկեն ազգ ազին պատուոյն և ես ուսկէ, եթէ ասոնք յանցանք չեն, մի թէ Թաղ. Ժողովոյ ալ յանցանքն չէ։

Սամաթիոյ ազգեցոց պատիւը բարոյական մահացնելը, կամ ազգեցոյ պատիւը Նորոյի Սուլթանարքութեան առանձն իսկ հանել ասոր։

Թաղ. Ժողովոյ «Ազգ. յայտարարութեան հաշուելը» յանցանք չէ ըսելը։

Նենգութեան ամբաստանութիւնները բնականաբար Սամաթիոյ երեսուն փոխարենները գրքուկներ հրատարակութիւն յաւել իր ընթացքով Ազգ. վարժարանաց դոցումը թաքնելու, և Գալատ փոխարէն պիտի խնդրոյն ամենայն պէտքերը բառնելուած և մանաւանդ մանաւանդ վրայ կարգած ժամանակ Սամաթիոյ այս նորանոր թաղի մը երեսուն վարժարաններուն փակուելն և անոր եւթնամեայ յանցանքի թշուառութեանն անձեռնելն հաշ. ըննելը մի՞թէ յանցանք չէն։

Դաւրեյ դրելը անհամ ոճով [illegible] առաքելի միացած է, կրնա՞յ մեզ ցուցնել սոյն Թաղ. Ժողովը։

Եւ նոյն իսկ Թաղ. Ժողովը կրնա՞յ ուրանալ թէ ասոնք իր գործածները չեն, և կրնա՞յ ըսել թէ ասոնք յանցանք չեն։

Սամաթիոյ խնդրոյն մէջ Թաղ. Ժողովոյ բռնած ընթացքը և մէջ բարձանք Թաղ. Ժողովոյ խնդրոյն այն կրօնական բառը ու փոփոխել խնդիրը՝ որ 1873ի Վարչութեան ... յէշատակը մարթէ չափաւ հանել այլ աւելի ունենալ վերջը՝ երբեք չենք վարանիր ըսելու թէ՝

«Ներկայ Թաղ. Ժողովը ամբաստանելու և օրինաւորապէս պաշտօն փոխելու ժամանակն եկած է»։

Արդ թէ ոչ եթէ քիչ մ՚ալ անցնի, այդ ինդրոյն ալ այն անտանելին բերանը պիտի դուռնեն որ պատրաստուած է մեզ յանձնարարելու։

Բնիկ Սամաթիացի
Գ. Մ[illegible]

1873 յուլիս 6

Երեսփոխ Սամաթիոյ թաղէն պատգամաւորութիւն մը Թաղ. Ժողովին ներկայանալով՝ 300էն աւելի ստորագրութեամբ հանրագիր մը մատուց, որով մէջ Սամաթիոյ հրամար...

եալ Թաղ. խորհրդոյ [illegible] մնալ մնացած [illegible] Լէֆէնտիի հրաժարումն [illegible] մէ բանկացնելու նոր Թաղ. [illegible] մ՚ընտրութիւնը կը խնդրէ։

Կրճիկեան Լէֆէնտին Թաղին [illegible] զոմբղեան մեծագոյն մասին կամքը յարգելով հրաժարական տուաւ, Թաղ. Ժողովն ալ նոր Թաղ. խորհրդոյ մ՚ընտրութեան համար պէտք եղած հրահանգը գրել խոստացաւ։

Յուսալի է որ վերջ ամիսէ՛ի վեր Սամաթիոյ թաղը յուզող աղմուկները վերջացեալ լուծուելով, կը բերէ հանդարտին, և անկողմնակալ ու խաղաղասէր անձերէ Թաղ. խորհուրդ մը կազմուելով եկեղեցւոյն և վարժարանաց հրամ Նիւթական և բարոյական վնասներն հնար եղածին չափ դարմանուին։

Խասգիւղի Նուպար Շահնազարեան վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւններն տեղի ունեցան հինգշաբթի օրն սկսած և երէկ աւարտեցան։

Յառաջիկայ կիրակի օրը պարգեւաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարի։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Կայսերական դրամոց սխալմունք համար հետեւեալ բաներու գնահատութեան պիտի դրուին յառաջիկայ չարաթի օր յուլիսի 14ին եւ յուլիսի 16ին երկուշաբթի օրերը ՚ի Ցարի Շուքա արակին.

80000	ոսկի՝ արծաթ
130000	» ամենայնիծալ արամս տուգանս
17250	» կի վեց հարիւր տպաւէէ չերիան
5000	» փառ էնկի սոֆ
60000	» ղէ յայ մատուցման
1000	դէղ բանկերդ
40000	» չերէր
1000	» արտ մախէ
18000	աւէ պի թիւն եագղէ սախթիյան
628400	» ակաչ էճնտաթիւնը թօդով

Ուստի յիշեալ ապրանքները մատակարարելու յանձնառու եղող արդէն փաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ՚ի Ցարի Շուքա ըլլալոք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

9 յուլիս 1873 ՚ի Դրան Սպաթարապետի

Կայսերական դրամարանից համար ապրանքներու գնահատութեան գրուած եւ բաւական համարէն մինչեւ յետոյն հազար օխայ լոփնքայի Եփա գործվէէքէի Տօպրաճեալի Զիւրըզը բարէքին ամեն մէկ օխան 11 դէք առաջարկող դրանէ հետ, սոսր վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի հինգշաբթի օր յուլիսի 12ին ՚ի Ցարի Շուքա։

Ուստի յիշեալ ըսր բդի մատակարարելու յանձնառու եղող փաճառականք կը հրաւիրուին ներկայանալ յիշեալ օրը ըլլալոց վերջնական գնահատութեան։

9 յուլիս 1873 ՚ի Դրան Սպաթարապետի

Կայսերական դրամարանից պէտք եղած համար արդէն գնահատութեան գրուած 10000 ոսկի որդ. գանձանոցին ոսկին 2 1/2 դէք. եւ 15000 համբէքի ոսկերիին համար 15 դէք. եւ 8000 համ թելի դղղըբն՝ երէկ տեղերին համար 3 դէք առաջարկող գտնուելով, յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը յուլիսի 18ին վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի ՚ի Ցարի Շուքա։

Ուստի յիշեալ ապրանքները մատակարարել ուզող արդէն փաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ներկայ գտնուիլ ՚ի Ցարի Շուքա ըլլալոց վերջնական գնահատութեան։

9 յուլիս 1873 ՚ի Դրան Սպաթարապետի

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Ցմիւռնիա խանը վերի յարկը թիւ 13 Մասիսի խմբագրատունը
Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձնաժողովները։

ԻԶՄԻՐ. Սարգիսեան աղա Չէքմէճեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Յովսէփ էֆ. Լիսիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Սահակեան աղա Թանքէրեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդգեփանեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. Չինասեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Կիլիմճեան.
ՏԱՐՕՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիկեան.
ԽԱՐ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՖԻՐԵՃԻԿ Մկրտիչ աղա Այնէճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս աղա Բաղդասարեան.
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան
Որեւէ քաղաքներէ առաջարկուելիք ու-ղղերն այս անցերէն մէկուն հետ կրնան յղել

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ
ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ
ԴՆՐՕԶՌՆԵՑ ԴԵՂ

Փարիզի ճարտարարուեստ ակադեմիութեանց ընկերութենէն արտօնուած եւ վաւերացուած, որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ ամեն գոյնով կը ներկէ մազերն ու մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց բնաւ հոտ մ'արձակելու։ Այս ներկը մինչեւ հիմայ գործածուածներուն ամենէն գերագոյնն է։

Կը ծախուի Տէյրո Սուլթանի, Ջօզան-օղլուի եւ Ֆրանսիական դեղարաններն։
Գին 6, 12 եւ 15 ֆրանք։

FER QUEVENNE
APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՖԷՐ ՔԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առած, եւ պաշտօնէին յատուկ շրջաբերականովը հրամայուած։

Քէվէնի երկաթը (չէլիկ թօզու) արեան նուազութենէ կամ տկարութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները կը բուժէ, առանց գործածողին ախորժակը, ստամոքսը, եւ երկաթեայ դեղոց ամենէն աղէկն ամենադիւրին եւ արժանն է։

Փորձը հաստատած է թէ երկաթեայ բաղադրութեանց ոչ մէկը Քէվէնի երկաթին չափ դիւրամարսելի է եւ ոչ չափով գործածուի։

Դատասաս. Փարիզի բժշկական ճեմարանին Պալյարտա։

ՔԷՎԷՆԻ ԵՐԿԱԹԸ կը ծախուի 100

10 CENTIG.

շաքեով շիշը 3 1/2 Փր.
200 հատուածով շիշը 5 Փր.
100 " շիշը 3 Փր.
Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Թիւ 8է

Պօզ—Ալ փողոց 14 էմիլ Ժէնոֆայի քով եւ ամեն դեղագործները։

Քէվէնի կնիքն եւ միրոնեխելով գործարանին դրօշմանիշը պէտք է պահանջել։

BÉNÉDICTINE
ՊԵՆԵՏԻՔԹԻՆ
ԲԵՆԵՏԻՔԹԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ԼԻՔԷՐՆ

Այս հեղուկը որ բժշկելին աղբը մեծ յարգուած է հաստատութեանն եւ ամեն ազգաց ներուն վրայ կը գտնուի թէ՛ սեղաններու եւ թէ հասարակութեան մէջ։

Հաստատուելութիւնն այս բժշկելին խաղաղութեան ... քէն դժուարին հաւա... ... բնաւ մնալով եւ առողջութեան վնասակար են. բայց Բենէտիքթինին սրտուելին պատկերն եւ վրան գտնուած կնիքներն ու նշանները շատ կը գտնուին։

Կը գտնուի Կ. Պոլսոյ գլխաւոր դեղագործատանց քով։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊՕՆԹԷՆԻ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱԶԱՒՈՐ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

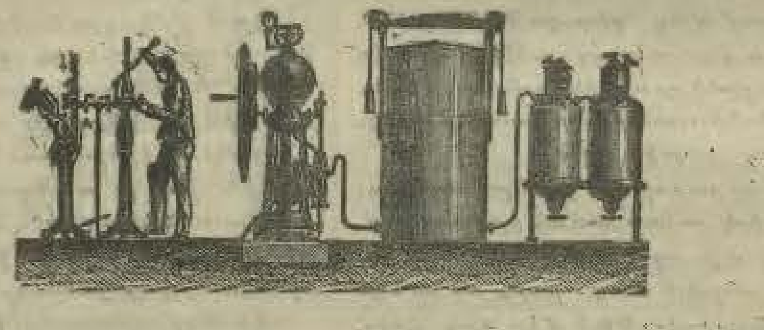

Ինչպէս են Լիմոնատա, Սօտաէլ, Սօտա—Վոտքէր, փրփրուր գինիներ

ՀԵՐՄԱՆ ԼԱՇԱՓԵԼ

Վկայեալ եւ շքանշաններով վարձատրեալ մեքենագործէն հնարուած.

Փարիզ, Ժաքօր Բոասօնիէր Թիւ 144

Այս գործիներն իրենց արտադրութեամբ համեմատ, որ օրը 1200էն մինչեւ 1000 շիշ կը հանեն։ 1600էն մինչեւ 5500 ֆրանգ գին ունին։ Փրփրուր գինիները գործիքներն ալ որ մէջին արժանաւոր են. 30—450 50—1000 շիշ. Փրփրուր գինի կարասներն եւ 3000էն 5000 ֆրանք գին ունին։

ԽՕՂՕՎԱԿ
ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ԼԵՌԱԿ

Զուտ ջուր եւ գինի

Բանն ասափեան մետաղէ ձրնիամբ փոխառուած, խիստ վայելուչ դարձ եւ ամրաշէն, որ գործածութեամբ կը քակուի, կը հալուի եւ կը մաքրուի։

Նախմանական որուն բարձրանալուն համար, Հերման Լաշափելի շարժումին է միայն որ իր խողովակներուն դեղագինութիւնները պաշտպանել գիտէ, ըլլ չէ պարզապաշտ։

ԼԷ ՏԻՒՐԸ ՊԻՎԷՐ

Արհեստ խնամոյ եւ գունոյ քնքշութեան եւ գեղեցկութեան համար անհրաժեշտ խիստ հարկաւոր եւ բնական օծան։

L. T. PIVER
PARIS
A la Reine des Fleurs

Լ. Թ. Պիվէրին հաստատած հոգաբարձութիւն
Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Պուլվար տը Ստրասպուրկ Թիւ 10։

ԲԱՐԵԶԱՐ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ այս տեսակ ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 անդամ զօրաւոր կը ծախուին, բայց անոր յատկութեան եւ օգտակարութեան իրենց գանձիւն ալ կը գերազանցեն։

Ամեն գլխաւոր դեղագործատանց վաճառատեղաց եւ հաստատաճառատանց քով կը գտնուի։

Eau et poudre Dentifrices
PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR
J. V. BONN

ԱՏԱՄ ՃԵՐՄԿՑՆՈՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին ուրիշ ամեն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց են իր անուշ հոտովը եւ օգտակար յատկութեամբը են անոնց ամենէն ալ հարիւրին 40 վեր զնով կը ծախուին։

Ամեն գլխաւոր դեղագործատանց եւ սնունդատնաց վաճառատեղաց քով կը գտնուի։

DRAGÉES-ESSENCE de SIBORO
INJECTION-ESSENCE de SIBORO

Փարիզ Թիւ 8ը Հալէ Թիւ 1

Փոքրազիֆ Մաթ հօրի բորբ ախտանքը արտունակով հեղուի

Փոքր ազիֆ կեղեւներ բորբախտանքը բուժելու համար

Գլխաւոր դեղագործները կը գտնուի

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Ն. Ռ. ՖԻՐԹԻՔԵԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
11 ՅՈՒԼԻՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՐՈՒՇԻՆ

Լոնտրա 3 ամիս դուրուշ		109 3/4
Փարիզ		23.35

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
11 ՅՈՒԼԻՍ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	109. 25
Նաբօլէոն ոսկի	»	87. 8
Խէտէպալ ոսկի	»	89 10
Թուրքիկ	»	51.45
Հինգ Ֆրանգ	»	—
Չէյրէկ	»	106
Պէշլիկ	»	120 20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 11 ՅՈՒԼԻՍ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարմիր	Թէքիրտաղի	41	—43
»	» Ազաք		—
»	» Պուլկար		—
»	» Պալըքէսր		—
«	Թէքիրտաղ		—
»	կակուղ Ազաք		—
»	» Թէքիրտաղի	35	—40
Կէրքա Բուճա		40	—42
Ցորեն կակուղ Պալըքէսր		—	—

CAPSULES de RAQUIN
au Baume de COPAHU

ՔԱՓՍԻՒԼ ՌԱՔԷՆ. Գաղղիոյ բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, որ 100 հիւանդի վերայ փորձելէ եւ ամենուն ալ բժշկութիւնը ձեռք բերելէ ետեւ, Քօբայէիւի ուրիշ ամեն տեսակ բաղադրութիւններէն յառաջնի դասած է. յայտնելով միանգամայն թէ այս Քափսիւլը ցիրութեամբ կը հալի ստամոքսին մէջ, եւ անախորժ զգացումներ չը պատճառեր բնաւ։

Կը գտնուի Փարիզ Ցամոր Սէն Տընի փողոց Թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով։

VESICATOIRE d'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆԻ ԱԼՊԷՍՓԷՅՐԻ. Գաղղիոյ, Թուրքիոյ եւ Միացեալ Նահանգաց զինուորական հիւանդանոցներուն մէջ ընդունուած է, եւ արագ ու կանոնաւոր ներգործութիւն ունի։ Մէն մի խարան իր կռնակը կրէ Ալպէսփէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Փարիզ. Ցամոր Սէն—Տընի փողոց. Թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU

HÉMORRHOÏDES

ԷՄՕՌՕԻՏ
ԹՈՒԹԱԿԱՆԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՓՈՓԻԼԻԼ Է ԲՈՒԲԱՏԷ ՄԻՕՐՏԻՈՒ
ՏՕՔԹՕՐ ԼՕՊԷԼԻ

Այս հատաւեկն եւ բօմատան Փարիզի Պէլճիոյ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ բժշկական ճեմարաններէն հաւնուած, եւ Թուրքիոյ կայսրութեան խորհրդէն ընդունուած են, եւ գերագոյն յաջողութիւններ ունին արեան հատուածքէ լեցուն մէջ զագրեցները եւ ցաւերն անցունելու՝ առանց անդրադարձման վտանգի։

Աւելորդ փոքրիկ հատաւեկին շիշն է 3 Փր. Աւելորդ հոտով հատաւեկին շիշն է 4 Փր. իսկ բօմատային շիշը 3 ֆրանք։

Կը գտնուի Փարիզ Թիւ Լաֆայէթ փողոց Թիւ 113. եւ ամեն երկրի գլխաւոր դեղագործները։

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՌՕԲ ՊՈՒԱՅՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ